

El ‘voltor’ que va vèncer el comunisme

Ricard Estarriol va morir la nit de divendres a Viena després d'una vida plena dedicada a buscar i difondre la veritat. Oferim l'obituari publicat per Xavier Mas de Xaxàs a La Vanguardia.

17/05/2021

**El ‘voltor’ que va vèncer el
comunisme**

RICARDO ESTARRIOL (1937-2021)

Periodista

A Ricardo Estarriol, els serveis de l'espionatge polonesos li deien *sep*, voltor. El tenien vigilat perquè es reunia amb la dissidència per documentar unes cròniques que eren una amenaça per al comunisme, no només a Polònia, sinó a tota l'Europa oriental, inclosa la URSS. Va començar a publicar-les en aquest diari el 1964, quan cap altre mitjà espanyol no tenia corresponents a l'Europa comunista, i no es va jubilar fins al 2002, onze anys després del col·lapse de la Unió Soviètica.

Quan va començar a treballar per a *La Vanguardia*, Estarriol ja vivia a Viena, on Josemaría Escrivá de Balaguer l'havia animat a anar. Si per a un jove periodista de Girona, subjecte d'una dictadura de tall feixista, ja era difícil travessar el teló d'acer, molt més ho era propagar les idees cristianes de l'Opus Dei en uns

països comunistes on la religió estava prohibida.

La seva feina no va ser fàcil. Estarriol es movia en sectors que les autoritats comunistes consideraven perillosos: activitats apostòliques, reportatges sobre les minories nacionals, contactes amb la dissidència...

En gran manera, també era un dissident, en la seva qualitat de periodista compromès amb la llibertat i els drets humans. Sent espanyol, no podia viatjar als països de l'Est i, tot i així, ho feia, i sent periodista no podia escriure res des d'un d'aquells països i ho feia, també.

Ricardo Estarriol pertany a l'escola de periodisme consagrada als fets en lloc de les descripcions. El seu periodisme té molt més de germànic i anglosaxó que de llatí i mediterrani. No hi havia res més important per a ell que les dades i els fets. La descripció literària de llocs i

persones ha d'estar sotmesa a la jerarquia dels esdeveniments. Hi ha una regla molt senzilla en el periodisme que, tot i això, no és fàcil de complir i, encara menys, durant la guerra freda: ser-hi, veure-ho i explicar-ho. Estarriol ho va aconseguir quan hi havia molt poques persones que sabessin de debò el que passava a Polònia, Hongria, Romania, Bulgària, Txecoslovàquia, Iugoslàvia i la Unió Soviètica, el món que ell trepitjava sense parar.

Per saber quin dirigent pujava i quin baixava, per conèixer l'estat d'ànim a les fàbriques i a les cues de les botigues d'alimentació, calia superar l'incessant bombardeig dels aparells de propaganda comunista, i la xarxa d'espies i escoltes que els serveis d'intel·ligència teixien al voltant del corresponsal.

Instal·lar-se, per exemple, en una habitació de l'hotel Yalta de la plaça Wenceslau de Praga el 1989 per explicar les negociacions entre el règim comunista i Václav Havel era col·locar-se a la diana d'un sistema d'escoltes a què no se li escapava res.

Estarriol dominava la informació perquè sabia posar-se al lloc dels altres. Gràcies a la seva empatia podia aconseguir l'ajuda d'un col·lega de l'agència soviètica Novosti i l'amistat d'un obrer comunista polonès, situats tots dos als antípodes de la seva ideologia i espiritualitat.

Les seves cròniques contenien les dades que permetien llegir el present amb precisió, però no el futur. No va voler mai anticipar-ho. El seu empirisme informatiu estava renyit amb les boles de vidre. No creia en els periodistes que especulaven sobre uns règims tan hermètics i unes societats tan sotmeses.

Les seves informacions van cridar l'atenció dels serveis diplomàtics occidentals i comunistes, que li van fer diverses propostes perquè els passés informació. Ell en declinava uns i altres amb un argument inapel·lable: tot el que sabia ho publicava a *La Vanguardia*.

Estarriol va treballar sempre amb l'afany d'explicar les coses que tothom, no només la gent del poder, necessita saber, i va ser així, amb aquesta dedicació, que un dia d'octubre del 1977, a l'hora de pujar al setè pis del número 48 del carrer Chkalowa de Moscou, es va trobar cara a cara amb aquella veritat que no és només la veritat dels fets sinó també la del compromís professional del bon periodista.

Andrei Sàkharov ocupava un petit apartament amb la seva esposa. Feia dos anys que havia rebut el Nobel de la Pau i tenia l'esperança que la Unió

Soviètica pogués continuar els passos que Espanya havia començat a fer cap a la llibertat i la democràcia. Durant l'entrevista, Estarriol, acostumat a parlar amb gent perseguida, va quedar impressionat per “la senzillesa i el valor” de Sàkharov. El pare de la bomba d'hidrogen, va dir, amb tota la senzillesa, que els dissidents soviètics com ell havien “d'explicar les coses terribles que han passat aquí. No sabrem el que en sortirà d'això... Ho fem així perquè no podem fer-ho d'una altra manera”. Ricardo Estarriol, el dissident que va sobreviure al fred, va morir la nit de divendres a Viena després d'una vida plena, dedicada a buscar i difondre la veritat.

XAVIER MAS DE XAXÀS

La Vanguardia

Original publicat a La Vanguardia

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/el-voltor-
que-va-vencer-el-comunisme/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/el-voltor-que-va-vencer-el-comunisme/)
(06/08/2025)